



Funded by the European Union

TỌA ĐÀM

TỪ VỤ TỊCH THU HỒ NHÌN LẠI VIỆC KIỂM SOÁT NUÔI NHỐT, BUÔN BÁN VÀ CỨU HỘ, BẢO TỒN HỒ TẠI VIỆT NAM

Thời gian qua công chúng dành sự quan tâm đặc biệt đối với vụ tịch thu 17 cá thể hổ trưởng thành bị nuôi nhốt trái phép tại xã Đô Thành, huyện Yên Thành, tỉnh Nghệ An. Rất nhiều ý kiến, quan điểm trái chiều xoay quanh chuyên án triệt phá bí mật của lực lượng chức năng tỉnh Nghệ An, nhất là khi có 8 cá thể hổ bị chết ngoài ý muốn ngay sau khi được giải cứu.

Trong nhiều năm nay, Nghệ An được coi là điểm nóng về nuôi nhốt động vật hoang dã trái phép, đặc biệt tại các huyện Yên Thành, Diễn Châu và Quỳnh Lưu. Trong đó, tình trạng buôn bán động vật hoang dã, nhất là hổ, ở các địa phương này diễn ra ngày càng phức tạp và các đối tượng vô cùng manh động¹. Vụ tịch thu 17 cá thể tại hai hộ nhà dân ở Đô Thành vào rạng sáng 4/8, và trước đó là vụ tịch thu 7 cá thể hổ con vận chuyển trái phép từ Hà Tĩnh sang nghệ An tiêu thụ, có lẽ mới chỉ là một phần của bức tranh về tình trạng nuôi nhốt ĐVHD bất hợp pháp này.

Theo thống kê sơ bộ, Việt Nam hiện có hơn 300 cá thể hổ đang được nuôi nhốt hợp pháp tại các trang trại, cơ sở nuôi nhốt và hộ gia đình². Tuy nhiên, số lượng hổ thực tế đang được nuôi nhốt tại Việt Nam có thể lớn hơn nhiều con số được thống kê, bao gồm cả các cá thể bị gây nuôi bất hợp pháp.

Điều đáng chú ý là không ít nghiên cứu chỉ ra rằng các cơ sở nuôi nhốt hổ dính líu mật thiết đến các mạng lưới buôn lậu. Báo cáo tội phạm động vật hoang dã 2020 của Văn phòng Liên hợp quốc về chống ma túy và tội phạm (UNODC) khẳng định “hổ nuôi nhốt ở Việt Nam và Trung Quốc được sử dụng để tiêu thụ nội địa bất hợp pháp”³. Báo cáo nghiên cứu của Mạng lưới giám sát buôn bán động vật hoang dã (TRAFFIC) trong năm 2019⁴ cũng cho thấy có đến 58% số hổ bị thu giữ ở Thái Lan và 30% số hổ bị thu giữ ở Việt Nam trong giai đoạn từ 2000 – 2018 được xác định từ nguồn nuôi nhốt. Điều này cho thấy, nguy cơ hổ nuôi nhốt đi vào thị trường bất hợp pháp là hoàn toàn thực tế.

Cũng chính vì mối lo ngại rằng hổ nuôi nhốt có thể ảnh hưởng tới các nỗ lực bảo tồn cũng như dung dưỡng cho tội phạm động vật hoang dã mà từ năm 2007, Công ước quốc tế về buôn bán các loài động thực vật hoang dã nguy cấp (CITES) đã cấm nuôi hổ vì mục đích thương

¹ <https://thiennhien.org/phat-hien-tich-thu-17-ca-the-ho-tai-nha-dan-tai-nghe-an>

² <https://zingnews.vn/7-con-ho-duoc-dua-vao-vuon-quoc-gia-pu-mat-gio-ra-sao-post1247297.html>

³ https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/wildlife/2020/World_Wildlife_Report_2020_9July.pdf

⁴ https://www.traffic.org/site/assets/files/12344/skin_and_bones_unresolved-web-1.pdf

mại. Tuy nhiên, nhiều trang trại tại các châu lục, đặc biệt là châu Á, trong đó có Việt Nam vẫn vi phạm lệnh cấm này nhằm thu lợi bất chính.

Vụ việc tịch thu con số kỷ lục các cá thể hổ tại Nghệ An mới đây vì vậy có thể coi là tâm điểm để nhìn nhận và thảo luận lại rất nhiều vấn đề xung quanh, bao gồm: Tình trạng gây nuôi hổ tại Việt Nam đang diễn ra như thế nào? Hoạt động nuôi hổ tại Việt Nam đóng góp và tác động như thế nào đến công tác bảo tồn hổ trong khu vực? Việt Nam đã và đang làm gì để bảo tồn hổ? Thực tế hoạt động cứu hộ hổ ở Việt Nam và viễn cảnh trong tương lai? Công tác xử lý vi phạm, xử lý tang vật các vụ tịch thu ĐVHD quý hiếm nên thực hiện như thế nào?

Trung tâm Con người và Thiên nhiên (PanNature) tổ chức Tọa đàm này để làm rõ các vấn đề công luận đang quan tâm và chia sẻ góc nhìn chuyên môn từ phía các bên liên quan, đặc biệt là khía cạnh bảo tồn các loài động vật hoang dã nguy cấp. Chương trình do Liên minh Châu Âu tài trợ trong khuôn khổ dự án “*Hợp tác chống tội phạm liên quan đến động vật hoang dã*” do Tổ chức WCS điều phối và PanNature là đối tác thực hiện dự án tại Việt Nam.

Thời gian: 8:30 – 11:30, thứ Ba, ngày 24/8/2021

Địa điểm: Trực tuyến trên nền tảng Zoom (BTC sẽ gửi link cho người đăng ký)

Chương trình:

- 8.30** Khai mạc, giới thiệu chương trình - Ông Trịnh Lê Nguyên, Giám đốc PanNature
- 8.45** Kiểm soát nuôi nhốt hổ tại Việt Nam: thực trạng và thách thức - Ông Vương Tiến Mạnh, Cơ quan Quản lý CITES Việt Nam
- 9.05** Tình hình buôn bán hổ tại Việt Nam – Bà Bùi Thị Hà, Phó Giám đốc Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV)
- 9.25** Trao đổi của các chuyên gia khách mời
- 10.25** Câu hỏi – thảo luận mở
- 11.00** Tổng kết Tọa đàm

Khách mời:

- TS. Vương Tiến Mạnh, Phó Giám đốc Cơ quan Quản lý CITES Việt Nam
- Ông Nguyễn Văn Tiến, Trưởng phòng Điều tra xử lý vi phạm về Lâm nghiệp, Cục Kiểm lâm
- Bà Bùi Thị Hà, Phó Giám đốc Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV)
- TS. Tuân Bendixsen, Giám đốc Chương trình Việt Nam, Tổ chức Animal Asia
- Bà Nguyễn Đào Ngọc Vân, Tổ chức Quốc tế về Bảo tồn Thiên nhiên (WWF)